

TẬP LÀM VĂN

LUYỆN TẬP PHÁT TRIỂN CÂU CHUYỆN

I – MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Tiếp tục củng cố kỹ năng phát triển câu chuyện theo trình tự thời gian.
2. Nắm được cách phát triển câu chuyện theo trình tự không gian.

II – ĐỒ DÙNG DẠY – HỌC

– Một tờ phiếu ghi ví dụ về cách chuyển một lời thoại trong văn bản kịch thành lời kể (xem ở dưới – BT1).

– Một tờ phiếu khổ to ghi bảng so sánh lời mở đầu đoạn 1, 2 của câu chuyện *Ở Vương quốc Tương Lai* theo cách kể 1 (kể theo trình tự thời gian) ; lời mở đầu đoạn 1, 2 theo cách kể 2 (kể theo trình tự không gian).

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

A – KIỂM TRA BÀI CŨ : GV kiểm tra :

- Một HS kể lại câu chuyện em đã kể ở lớp hôm trước.
- Một HS trả lời câu hỏi : *Các câu mở đầu đoạn văn đóng vai trò gì trong việc thể hiện trình tự thời gian ?*

B – DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu bài : Trong tiết học trước, các em đã luyện tập phát triển câu chuyện theo trình tự thời gian. Tiết học này giúp các em luyện tập phát triển câu chuyện từ một trích đoạn kịch (*Ở Vương quốc Tương Lai*) theo hai cách khác nhau : phát triển theo trình tự thời gian và phát triển theo trình tự không gian

2. Hướng dẫn HS làm bài

Bài tập 1

- HS đọc yêu cầu của bài.
- GV mời 1 HS giỏi làm mẫu, chuyển thể lời thoại giữa Tin-tin và em bé thứ nhất (2 dòng đầu trong màn kịch *Trong công xưởng xanh*) từ ngôn ngữ kịch sang lời kể. GV nhận xét, dán tờ phiếu ghi 1 mẫu chuyển thể. VD, có thể chuyển thể như sau :

Văn bản kịch	Chuyển thành lời kể
<p>– TIN-TIN : <i>Cậu đang làm gì với đôi cánh xanh ấy ?</i></p> <p>– EM BÉ THỨ NHẤT : <i>Mình sẽ dùng nó vào việc sáng chế trên trái đất.</i></p>	<p>– Cách 1 : Tin-tin và Mi-tin đến thăm công xưởng xanh. Thấy một em bé mang một cỗ máy có đôi cánh xanh, Tin-tin ngạc nhiên hỏi em bé đang làm gì với đôi cánh ấy. Em bé nói mình dùng đôi cánh đó vào việc sáng chế trên trái đất.</p> <p>– Cách 2 : Hai bạn nhỏ rủ nhau đến thăm công xưởng xanh. Nhìn thấy một em bé mang một chiếc máy có đôi cánh xanh, Tin-tin ngạc nhiên hỏi :</p> <p>– <i>Cậu đang làm gì với đôi cánh xanh ấy ?</i></p> <p>Em bé nói :</p> <p>– <i>Mình sẽ dùng nó vào việc sáng chế trên trái đất.</i></p>

– Từng cặp HS đọc trích đoạn *Ở Vương quốc Tương Lai*, quan sát tranh minh họa vở kịch, suy nghĩ, tập kể lại câu chuyện theo trình tự thời gian.

– Hai, ba HS thi kể. Cả lớp và GV nhận xét. VD :

<p>Trong công xưởng xanh</p>	<p><i>Trước hết, hai bạn rủ nhau đến thăm công xưởng xanh. Thấy một em mang một cỗ máy có đôi cánh xanh, Tin-tin hỏi em đang làm gì. Em nói khi nào ra đời sẽ dùng đôi cánh này để chế ra một vật làm cho con người hạnh phúc. Mi-tin háu ăn nghe vậy liền hỏi vật ấy ăn có ngon không, có ồn ào không. Em bé đáp :</i></p> <p>– <i>Không đâu, chẳng ồn ào gì cả. Mình chế sắp xong rồi, cậu có muốn xem không ?</i></p> <p>Tin-tin háo hức bảo :</p>
-------------------------------------	---

– Có chứ! Nó đâu?

Vừa lúc ấy, em bé thứ hai tới khoe vật mình sáng chế là ba mươi lọ thuốc trường sinh đang nằm trong những chiếc lọ xanh. Em bé thứ ba từ trong đám đông bước ra nói mình mang đến một thứ ánh sáng lạ thường. Em bé thứ tư kéo tay Tin-tin khoe một chiếc máy biết bay trên không như một con chim. Còn em bé thứ năm khoe chiếc máy biết dò tìm những kho báu trên mặt trăng.

**Trong
khu vườn
kì diệu**

Rời công xưởng xanh, Tin-tin và Mi-tin đến khu vườn kì diệu. Thấy một em mang một chùm quả trên đầu gậy, Tin-tin khen: "Chùm lê đẹp quá!". Nhưng em bé nói đó không phải lê mà là nho. Em đã nghĩ ra cách trồng và chăm bón những quả nho đó. Em bé thứ hai bê một sọt quả to như quả dưa, Mi-tin tưởng đó là dưa đỏ, hoá ra đó là những quả táo, mà vẫn chưa phải loại to nhất. Em bé thứ ba khoe một xe quả mà Tin-tin tưởng là bí đỏ. Nhưng đó lại là những quả dưa. Em bé nói rằng khi ra đời sẽ trồng những quả dưa to như thế.

Bài tập 2

– HS đọc yêu cầu của bài.

– GV hướng dẫn HS hiểu đúng yêu cầu của bài:

+ Trong BT1, các em đã kể câu chuyện theo đúng trình tự thời gian: hai bạn Tin-tin và Mi-tin cùng nhau đi thăm công xưởng xanh, sau đó tới thăm khu vườn kì diệu. Việc xảy ra trước được kể trước, việc xảy ra sau kể sau.

+ BT2 yêu cầu các em kể câu chuyện theo một cách khác: Tin-tin đến thăm công xưởng xanh, còn Mi-tin tới khu vườn kì diệu (hoặc ngược lại: Tin-tin thăm khu vườn kì diệu, Mi-tin tới công xưởng xanh).

– Từng cặp HS, suy nghĩ, tập kể lại câu chuyện theo trình tự không gian.

– Hai, ba HS thi kể. Cả lớp và GV nhận xét. VD:

**Trong
khu vườn
kì diệu**

Mi-tin đến thăm khu vườn kì diệu. Thấy một em mang một chùm quả trên đầu gậy, Mi-tin khen: "Chùm lê đẹp quá!", em bé nói đó không phải lê mà là nho. Em đã nghĩ ra cách trồng và chăm bón chúng. Em bé thứ hai bê đến một sọt quả, Mi-tin tưởng đó là dưa đỏ, hoá ra đó là những quả táo, mà vẫn chưa phải loại quả to nhất. Em bé thứ ba thì khoe một xe đầy những quả mà Mi-tin tưởng là bí đỏ. Nhưng đó lại là những quả dưa. Em bé nói rằng khi ra đời sẽ trồng những quả dưa to như thế.

**Trong công
xưởng xanh**

Trong khi Mi-tin đang ở khu vườn kì diệu thì Tin-tin tìm đến công xưởng xanh. Thấy một em bé mang một cái máy có đôi cánh xanh, Tin-tin hỏi em đang làm gì. Em nói: khi nào ra đời sẽ dùng đôi cánh này để chế ra một vật làm cho con người hạnh phúc. Em bé nói máy chế sắp xong rồi, có muốn xem không. Tin-tin háo hức muốn xem. Vừa lúc ấy, một em bé khoe với Tin-tin ba mươi lọ thuốc trường sinh. Em bé thứ ba từ trong đám đông bước ra mang đến một thứ ánh sáng lạ thường. Em bé thứ tư kéo tay Tin-tin muốn khoe một chiếc máy biết bay trên không như một con chim. Còn em bé thứ năm khoe chiếc máy biết dò tìm những kho báu trên mặt trăng.

Bài tập 3

- HS đọc yêu cầu của bài.
- GV dán tờ phiếu ghi bảng so sánh hai cách mở đầu đoạn 1, 2 (kể theo trình tự thời gian / kể theo trình tự không gian). HS nhìn bảng, phát biểu ý kiến.
- GV nêu nhận xét, chốt lại lời giải đúng :
 - + Về trình tự sắp xếp các sự việc : Có thể kể đoạn *Trong công xưởng xanh* trước *Trong khu vườn kì diệu* hoặc ngược lại : kể đoạn *Trong khu vườn kì diệu* trước đoạn *Trong công xưởng xanh*.
 - + Từ ngữ nối đoạn 1 với đoạn 2 thay đổi :

Theo cách kể 1		Theo cách kể 2	
– Mở đầu : đoạn 1	<i>Trước hết, hai bạn rủ nhau đến thăm công xưởng xanh.</i>	– Mở đầu : đoạn 1	<i>Mi-tin đến khu vườn kì diệu.</i>
– Mở đầu : đoạn 2	<i>Rời công xưởng xanh, Tin-tin và Mi-tin đến khu vườn kì diệu.</i>	– Mở đầu : đoạn 2	<i>Trong khi Mi-tin đang ở khu vườn kì diệu thì Tin-tin tìm đến công xưởng xanh.</i>

3. Củng cố, dặn dò

- GV mời 1 HS nhắc lại sự khác nhau giữa hai cách kể chuyện : kể theo trình tự thời gian và kể theo trình tự không gian (về trình tự sắp xếp các sự việc, về những từ ngữ nối hai đoạn).
- GV nhận xét tiết học. Yêu cầu HS về nhà viết lại vào vở một (hoặc cả hai) đoạn văn hoàn chỉnh.